

Universitat Autònoma
de Barcelona

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Treball de Fi de Grau Resum executiu

CONDEMNATS A LA INDIFERÈNCIA? **Anàlisi del moviment social anti-todo: diàleg entre el** **postmodernisme, l'Espanya dels anys 80 i les generacions** **actuals**

Autor/a: Mar Ruaix López

Tutor/a: Olga Sarradell Pumareda

Data: 20/05/2021

Grau en: Sociologia

El punk no és només un estil de música, sinó que també ha configurat un moviment social, polític i de resistència contra el sistema hegemònic. Gràcies a la seva capacitat d'adaptació, és present arreu del món. A Espanya el principal productor de punk va ser el País Basc, però el punk basc, era diferent de la resta gràcies a l'**anti-todo**.

El punk apareix a finals dels anys setanta, moment en que el postmodernisme comença a guanyar força. Es considera que amb l'època postmoderna, neix l'època del desencant, ja que els individus experimenten una crisi de sentit al veure que les promeses de progrés de la modernitat no es compleixen. Això, genera un canvi en els valors dels individus, que passen d'optimistes a pessimistes. Deixen de creure en un futur millor i comencen a viure el "ara i aquí". Es persegueix el progrés individual, anomenat procés de personalització, on s'hi troba l'expansió del jo, un culte a la joventut i a l'espontaneïtat. Aquest procés, però provoca una indiferència "la indiferència postmoderna, indiferència per excés, no per defecte, no per privació" (Lipovetsky, G. 1986:39).

La situació del País Basc, ha estat sempre categoritzada com a dura. Durant el franquisme, s'impartia una gran repressió per part de l'Estat, sobretot per intentar suprimir la identitat i la llengua pròpia. Un cop va finalitzar el franquisme i s'inicia la transició democràtica, es comença a dibuixar una certa esperança d'un futur millor. Aquest, però no va arribar mai generant així un profund desencant.

Això va ser així perquè econòmicament, la reconversió, va suposar un cop molt dur pel territori basc, ja que el sector secundari era el principal suport de l'economia basca. Això va generar una profunda crisi caracteritzada per un estancament econòmic, per l'aparició per primer cop de l'atur estructural (sobretot el juvenil) i pel malestar social. Les solucions davant d'aquesta situació, en comptes de ser reconciliadores, van ser repressores al respondre amb més violència: creació de l'Ertzaintza (1982), Pla ZEN i els GAL (1983). En conseqüència, va haver-hi un augment de la violència i de la tensió als carrers.

Tota aquesta situació va condemnar als joves bascos dels vuitanta a una situació d'anomia social. Conjuntament amb aquesta sensació i el desencant generat per la transició, apareixen noves respostes socials en contra del sistema hegemònic. Fruit de les dures condicions del País Basc, es va produir una exageració dels diferents valors i reivindicacions del punk: el *DIY*; el *no future*; l'abstenció política... Aquesta radicalització és el que s'anomena **anti-todo**. L'anti-todo es caracteritza per no comprometre's davant de les institucions d'un sistema polític que consideren repressiu i poc representatiu, per ser contraris al treball (dedicant-se a l'economia submergida), estant a favor de l'ocupació i deplorant l'escola i l'educació (apostant per l'analfabetisme voluntari) (Mota, D. 2016:340). Però sobretot per afirmar que no hi ha un futur i viure únicament centrant-se en el present, sent l'expressió màxima del *no future*, del *carpe diem* i del *destroy* perquè "la base tot, un ethos hedonista entre els joves de classe obrera; viure el present al màxim fins a morir, donada la inexistència del futur" (Porrah, J. 2006:204).

Arran de la crisi del 2008, la del 2012 i la que ha provocat el Coronavirus, em pregunto si aquest context en el qual ens trobem (situació laboral precària, gran taxa d'atur juvenil, poca confiança en les institucions estatals, augment de les desigualtats socials, etc), ha generat un retorn del moviment anti-todo en les generacions joves d'avui.

Per tal de realitzar aquest treball, s'ha fet un estudi de cas, que consta de 4 entrevistes a joves d'entre 20 i 24 anys, tenint com a variables si sabien què era l'anti-todo i si estaven treballant, per tal de veure si això influïa en el seu discurs.

Fixant-nos en els resultats, podem observar que el seu discurs coincideix parcialment amb el de l'anti-todo, ja que comparteixen la mateixa perspectiva i opinió envers la situació econòmica i laboral, de les institucions estatals i de la participació política. Per contra, no opten per cap alternativa i inclús rebutgen algunes que feien servir des de l'anti-todo, com l'analfabetisme voluntari i participar en l'economia submergida.

Podem observar la influència del postmodernisme en els quatre entrevistats, ja que el seu discurs té un to pessimista, que encaixa amb la socialització en la indiferència pròpia de l'era postmoderna.

La principal diferència és, que s'ha passat de pensar que no hi ha futur a pensar que sí, tot i que el consideren: dur, amenaçador, negre, complicat...

En conclusió, veiem com les idees influeixen en la mobilització de les persones, en aquest cas generant desmobilització i un sentiment d'apatia i indiferència.

Referències

- Beorlegui, David. (2016). *La experiencia del desencanto en el País Vasco (1976-1986): memoria, subjetividad y utopía*. [Tesis doctoral]. País Basc: Universitat del País Basc
- Castoriadis, Cornelius. (2013). *La institución imaginaria de la sociedad*. Barcelona: Tusquets Editores.
- Díaz, Esther. (2000). *Posmodernidad*. Buenos Aires: Editorial Bilbos.
- Lipovetsky, Gilles. (1986). *La era del vacío: Ensayos sobre el individualismo contemporáneo*. Barcelona: ANAGRAMA.
- Mota, David. (2016) «¿Fuimos ratas en Bizkaia? Las letras de Eskorbuto y su crítica socio-política (1983-1988)». Himnos y canciones. Imaginarios colectivos, símbolos e identidades fragmentadas en la España del siglo xx. Comares: Granada, pp. 335-354.
- Pascual, Jakue. (2015). *Movimiento de resistencia. Años 80 en Euskal Herria: contexto, crisis y punk*. Euskal Herria: Txalaparta.
- Porrah, Huan. (2006). *Negación punk en Euskal Herria*. Euskal Herria: Txalaparta.
- Weber, Max. (1984). *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme*. Barcelona: Edicions 62.